

ABZ Nieuws

ABZ Diervoeding, Jaargang 9 | Nummer 2 | april 2021



Vloervoeding: succesfactor van zeugenbedrijf Oosterlaken

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG 9

Eiwit in of uit
rantsoen met
vers gras

RUNDVEE / PAG 4

Op naar 35
verkoopbare
biggen

VARKENS / PAG 12

Ventilatie
in de zomer

LEGPLUIMVEE / PAG 15

Van de directie	2	Aandachtspunten KAT	14
Grondstoffenmarkt	3	Ventilatie in de zomer	15
Eiwit in of uit rantsoen met vers gras	4	Fytogenen in pluimveevoeders	16
ABZ Actief aanpak	6	Even voorstellen	18
Ga voor een nóg betere lasagnekuil	8	Verscherpte regels gebruik kunstmest	18
Vloervoeding: succesfactor van zeugenbedrijf Oosterlaken	9	Nieuwe leden RvC en Ledenraad	19
Op naar 35 verkoopbare biggen	12	Colofon	19

Van de directie

De kracht van innovatie

De Nederlandse veehouder staat de komende jaren voor grote vraagstukken. Onder de noemer stikstof wordt de omvang van de Nederlandse veestapel en de impact die de veestapel op de omgeving heeft ter discussie gesteld.

Vanuit de maatschappij zien we grofweg twee denkrichtingen, hoe hier mee om te gaan. De ene denkrichting zegt: "Verminder het aantal dieren en daarmee zijn veel problemen opgelost." Daar zal ik in dit artikel niet verder op ingaan. De andere denkrichting zegt: "Wij zijn in Nederland zeer goed in het houden van dieren en het produceren van melk, vlees en eieren van de hoogste kwaliteit en dit is van groot belang voor Nederland." Deze denkrichting zegt dat we door het verbeteren van de manier waarop wij dieren houden (innovatie), de eventuele impact die de veehouderij heeft op de omgeving kunnen verlagen en tot een acceptabel niveau kunnen terugbrengen. Hiermee behouden wij internationaal onze voorsprong in efficiënt voedsel produceren.

ABZ Diervoeding is het verlengstuk van de ondernemingen van de leden-veehouders. Wij willen en kunnen vanuit het voedingsvraagstuk onze leden-veehouders ondersteunen om door innovatie de eventuele emissies te verlagen met als uitgangspunt gezonde dieren en goede technische resultaten.

Wij hebben voor elke diercategorie gespecialiseerde nutritionisten en participeren in de verschillende

onderzoeksprogramma's die in Nederland uitgevoerd worden op de genoemde thema's.

Onze proefvoederfabriek in Leusden maakt dat wij korte lijnen hebben naar de wetenschappelijke instituten en commerciële partijen die bezig zijn met kennisontwikkeling op het gebied van diervoeding. Wij worden veel gevraagd om als partner deel te nemen in publiek-private samenwerkingsverbanden om onderzoek en ontwikkeling te doen naar innovatieve voederconcepten. Als er voldoende focus op diervoeding is, nemen wij graag deel in dergelijke onderzoeken.

Onze (grote) fabrieken zijn ingericht op de productie van maatwerkvoeders en we hebben de belangrijkste ingrediënten standaard in huis om specialiteiten te kunnen produceren. Het uitgangspunt voor onze voeders is de beschikbaarheid van bedrijfseigen voedermiddelen, de aanwezige genetica, het productiedoel van de dieren en de strategie van de desbetreffende ondernemer. Onze dierspecialisten en nutritionisten vertalen dit alles in voeders en voerprogramma's.

Innovatie is de kracht van de Nederlandse veehouderij. We hebben de afgelopen decennia al grote stappen gezet. Na de oorlog was het credo "nooit meer honger". Daar zijn we ruimschoots in geslaagd. Nu is de kunst om de blik vooruit te hebben en ons te blijven aanpassen. Focus houden en een non-sense aanpak zorgen ervoor dat de kosten beheerst blijven en concrete stappen vooruit gemaakt worden.

Digitale ledenbijeenkomst

Op 18 maart hebben wij digitaal onze jaarlijkse ledenbijeenkomst gehouden. Vervolgens heeft op 22 maart de Ledenraad van coöperatie Arkervaart-BramecoZon U.A. de benodigde jaarlijkse besluitvorming laten plaatsvinden met betrekking tot het vaststellen van de jaarrekening, de resultaatbestemming en het verlenen van decharge. De Ledenraad benoemde twee nieuwe commissarissen: mevrouw Ytsje de Groot-Krikke, melkveehouder uit Vrouwenparochie en de heer Henk Jolink, melkveehouder uit Drempt. Fijn dat er vanuit de leden veel interesse is om mee te besturen en onze coöperatie gezamenlijk verder de toekomst in te leiden.

Marcel Roordink, algemeen directeur



Grondstoffenmarkt

Goede gewascondities wintergranen tarwe en gerst geven prijsdruk. De eiwit- en maïsmarkt blijft behoorlijk ondersteund. Dagelijkse prijsschommelingen blijven groot in deze krappe markten met hoge prijzen. Zeevracht heeft last van verstoorde logistiek en sterk gestegen prijzen.



Granen

Aanvankelijk zagen we in februari nog stijgende tarweprijzen door veel rumoer rondom exportheffing in Rusland en krappe balansen in Europa. Sinds begin maart staan tarweprijzen echter onder druk. Grote Noord-Afrikaanse importeurs vallen stil met nieuwe aankopen. Het Zwarte Zee gebied heeft nog de nodige tarwe te exporteren en ondanks een exportheffing in Rusland zien we prijzen daar behoorlijk dalen. Dit zet ook druk op Europese prijzen. Balansen zijn nog steeds krap, maar de nieuwe oogst komt dichterbij en de gewascondities zijn goed. Ook de gewascondities in het Zwarte Zee gebied zijn duidelijk verbeterd en oogstprognoses lopen op. We zien wel dat tarwe zowel in Europa als in de USA zeer interessant geprijsd is ten opzichte van maïs. Dus rekent tarwe maximaal in mengvoer, wat zeker kan zorgen voor een bodem in de prijsvorming. Gerst zakt mee met tarwe. Gerst nieuwe oogst is er als eerste en aanbod oude oogst lijkt voldoende tot de nieuwe oogst binnenkomt.

De maïsmarkt is zeer ondersteund. China heeft afgelopen tijd nog weer veel maïs in de USA gekocht. Wereldwijde balansen zijn krap en nieuwe oogst op het Noordelijk halfrond duurt nog lang. Met hoge internationale maïsprijzen is importmaïs duur. Wel zien we dat maïsverbruik in Europa onder druk staat door lagere tarwe- en gerstprijzen. We hebben minder importmaïs nodig, vaak is de maïs uit de buurlanden (EU-5/ Polen) goedkoper.

Eiwitten

De sojabonenoogst in Brazilië is op het moment van schrijven (begin april) goeddeels achter de rug. Het verder gegroeide areaal met een redelijke opbrengst per hectare heeft gezorgd voor een nieuwe recordopbrengst. Dit voldoet aan de verwachtingen. In Argentinië moet de oogst nog nagenoeg beginnen. Hier zijn toch wel zorgen over dat de oogst tegenvalt en onder de 45 miljoen ton uitkomt. Dat is heel matig. Rondom Oud & Nieuw was het er gortdroog met hele slechte gewascondities. Januari en eerste helft februari waren duidelijk beter, gewascondities herstelden zich. Tweede helft februari en maart waren opnieuw te droog.

Begin van het jaar was de fysieke sojamarct in Nederland heel krap. Spotnoteringen lagen duidelijk hoger dan de noteringen voor de termijnen. Afgelopen maanden is er meer aanbod vanuit Zuid-Amerika gekomen en zijn de spotnoteringen gezakt. De termijnnoteringen zijn echter stabiel. Sojabonen tenderen op de termijnen zelfs nog eerder omhoog, maar gestegen sojaolieprijzen zorgen voor stabiele sojaschrootprijzen. Wereldwijde balansen blijven krap. Naast de zorg omtrent de Argentijnse oogst is er ook zorg over het areaal soja in de USA. Dit zou zeer groot moeten worden om te zorgen voor voldoende soja, maar dure maïs zorgt ervoor dat het areaal soja toch wat tegen lijkt te vallen.

De beschikbaarheid van sojaschroot non-GMO is zeer moeizaam en de prijzen zijn record hoog. Brazilië heeft maar heel beperkt soja non-GMO gezaaid en geoogst. Er komt wel aanbod uit andere origine, zoals Zuid-Oost Europa en India, maar dit aanbod is ook beperkt.

Raapschroot is op de oude oogst t/m juli krap beschikbaar en prijzen zijn behoorlijk onderbouwd. Nieuwe oogstprijzen liggen duidelijk lager. Toch lijkt ook in 2021/2022 de raapschrootmarkt niet heel ruim te zijn, wat relatief hoge raapschrootprijzen zou betekenen.

Zonnepitschrootprijzen blijven ondersteund door beperkt aanbod en dure soja.

Bijproducten

Het aanbod sojahullen is sterk verbeterd en prijzen zijn behoorlijk gedaald vanaf record hoge niveaus. Bij palm pitschilfers zien we inmiddels meer aanbod in de origine, maar aanbod in Nederland blijft moeizaam. Palm pitschilfers komen van ver, de sterk gestegen zeevracht tikt hard door in de prijs. In de bietenpulpmarkt is het stil, oude oogstprijzen zijn iets gedaald. Graanbijproducten laten een beperkte daling zien met een wat flauwere graanmarkt.

Wouter Hazeleger, inkoper
06 5244 7443 ■ w.hazeleger@abzdiervoeding.nl





Eiwit in of uit rantsoen met vers gras

Met nog steeds hoge prijzen voor eiwitrijke grondstoffen komt op veel bedrijven het voeren van vers gras als een welkome vervanging. In deze periode tot aan de langste dag realiseren we op het land de hoogste eiwitkwaliteit en bij de koeien de hoogste opname. Dus juist in deze periode is het de uitdaging om WDVE uit krachtvoer te besparen.

110 WDVE in vroege voorjaar

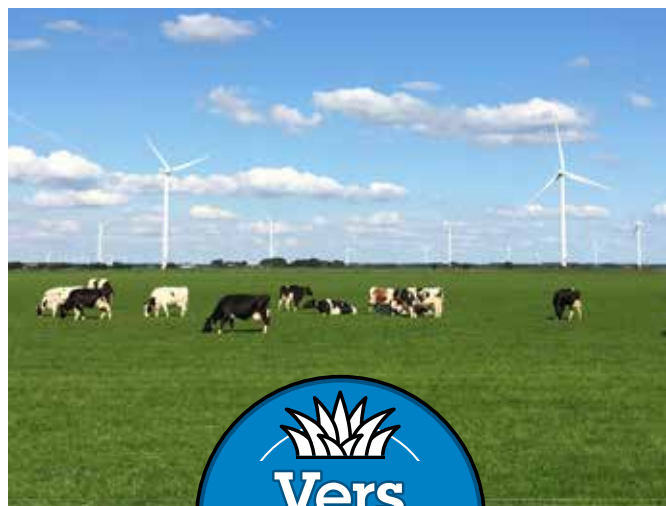
Door de invloed van zonlicht weet het gras in het voorjaar het eiwit goed om te zetten in aminozuren. De WDVE in het voorjaarsgras is dan op z'n hoogst zo'n 110 WDVE zoals te zien is in onze vers gras monitoring van vorig jaar. Het zonlicht maakt niet alleen het eiwit bestendiger. Zonlicht zorgt door fotosynthese direct voor meer suiker in het gras. De 3VA van vers gras in het voorjaar is 123. Dit betekent dat de (krachtvoer)aanvulling vooral moet bestaan uit vezels en een klein beetje energie.

“Zonlicht zorgt door fotosynthese direct voor meer suiker in het gras.”



Soja verminderen

Sojaschroot, Mervobest-soja en Mervobest-raap hebben een hoog WDVE-gehalte. Dit zijn dan ook eiwitgrondstoffen die kunnen worden verminderd in het rantsoen zodra er vers gras wordt gevoerd. Vers gras voeren heeft dan direct effect op het voersaldo per koe per dag. Onder invloed van licht en smakelijkheid is de vers gras opname zo hoog dat de melkproductie op peil blijft met minder eiwitaanvulling. Als de suikers in het gras volop aanwezig zijn, kan vaak hard gemolken worden met een laag ureumgetal.



**Wilt u ook op de hoogte
gehouden worden van onze
vers gras monitoring 2021?**

Meld u dan op onze website aan voor onze
e-mailnieuwsbrief ABZ Vers Gras.

**www.abzdiervoeding.nl/
aanmelden-e-mailnieuwsbrief**

Bas Timmer, specialist rundveehouderij
06 5896 9722 ■ b.timmer@abzdiervoeding.nl



Tabel 1 Vers gras monitor 2020

Datum	KG DS/ha	DS	VEM	WDVE	FEB	RE	Suiker	RC	VC-OS	3VA
15-4-2020	750	213	1040	109	58	231	165	176	85,2	1 2 3
24-4-2020	900	178	1019	107	103	274	87	196	84,8	1 2 3
7-5-2020	1100	190	1015	107	86	258	111	186	84,7	1 2 3
21-5-2020	825	226	1045	105	33	204	180	193	85,7	2 1 3
4-6-2020	1750	237	1027	98	11	176	198	191	83,9	2 3 1
18-6-2020	1575	172	908	94	59	222	62	247	77,7	1 3 2
3-7-2020	1300	187	963	96	45	209	103	222	80,8	1 2 3
13-8-2020	1225	206	968	105	109	287	35	223	81,9	1 3 2
28-8-2020	900	173	887	90	41	206	58	220	73,9	1 3 2
9-9-2020	1000	108	948	106	101	282	35	223	81,6	1 3 2
25-9-2020	900	202	930	101	60	238	84	227	79,3	1 3 2
8-10-2020	920	106	946	109	112	297	31	218	80,9	1 3 2



Ruwvoer proces



Jongvee proces



Transitie proces



Melk proces



Bedrijfs resultaat

ABZ Actief aanpak

Eind vorig jaar hebben wij onze nieuwe ABZ Actief aanpak geïntroduceerd. Met de Actief totaal aanpak van ABZ realiseert u een optimaal rantsoen op uw melkveebedrijf in elke fase. Afhankelijk van de doelstellingen en mogelijkheden op uw bedrijf denken wij graag met u mee. Kwaliteitsvoer en goed advies gaan hand in hand, waarbij de behoefte van uw koeien bij ABZ Diervoeding altijd centraal staat.



Winnaars Actief Droogstand pakket

Graag willen wij met u werken aan een beter resultaat op uw bedrijf. Hiervoor hebben wij de ABZ Groeitoets ontwikkeld waarmee u aangeeft met welk proces u graag met ons aan de slag wilt. In de periode t/m februari 2021 maakte u kans op één van de 10 'Actief Droogstand kraampakketten' indien u de ABZ groeitoets zou invullen.

De winnaars zijn getrokken en zijn als volgt:

- De heer Van de Brake uit Oosterwolde
- Melkveehouderij Dijkstra-Kooistra uit Zuidhorn
- Maatschap De Jong-Oosterink uit Doniaga
- Melkveebedrijf Meijer uit Zeewolde
- V.O.F. Melkveehouderij Muijs uit Kamperveen
- Maatschap Postma uit Tijnje
- Melkveebedrijf Siebkes V.O.F. uit Nunspeet
- V.O.F. Ter Steege uit Enter
- Melkveebedrijf Stokreef uit Markelo
- Verberne Rundveebedrijf uit Asten

Wij feliciteren hen van harte met deze prijs en wensen hun veel succes in de droogstandsperiode!



Joëlle Siebkes, één van de winnaars van het kraampakket.

Nieuwe ABZ Actief actie per 1 april 2021

Voor de periode april t/m juni hebben we een nieuwe winactie bedacht: een 'Actief Ruwvoerpakket'.

Dit pakket bestaat uit 15 kg graszaad Melkmax Diplo, een Fyber Energy zaklamp, een jerrycan Selko-TMR, een bats en een graslandgebruikskalender. En, voor de Farmwalk is er ook nog een DLF-pet en ABZ-polo aan toegevoegd.

Wilt u hier ook kans opmaken? Vul dan op onze website onze ABZ Groeitoets in en wij gaan samen met u aan de slag.

www.abzdiervoeding.nl/rundvee/groeitoets



Familie Leenders uit Mariahout vulde de ABZ Groeitoets in en ging vervolgens aan de slag met het jongveeproces.

Welke cijfers?

Matthijs: "Een 8 voor het ruwvoerproces, een 9 voor het transitie- en melkproces en een 5 voor het jongveeproces. We willen graag onze vaarzen op 23 maanden laten afkalven, maar daarvoor was de groei in de eerste drie maanden onvoldoende".

"De kalveren groeien nu beter door. We zijn van een 5 naar een 7 gegaan."

Wat heb je veranderd?

Matthijs: "We meten de brix-waarde van de biest. Sinds we Vital Dry Extra aan de droge koeien voeren is de biest veel beter. Verder zijn we op advies van Simone (jongveespecialist bij ABZ) Juniormelk MMP gaan voeren in plaats van koemelk, omdat de koemelk te vet was.

Welk cijfer geef je nu voor het jongveeproces?

Matthijs: De kalveren groeien nu beter door. We zijn van een 5 naar een 7 gegaan.

Samen groeien / dat loont





Ga voor een nóg betere lasagnekuil

In het afgelopen jaar leverde de 1e snede vooral suiker, de 2e snede eiwit en de 3e snede vezels op. Als lasagne op elkaar ingekuild een hele complete en constante graskuil waar veel van gevoerd kon worden. Praktijkmetingen door onze stagiaire Rik Lenes lieten duidelijk variatie zien in een aantal lasagnekuilen tijdens het voeren.

Onstabiele lasagnekuil

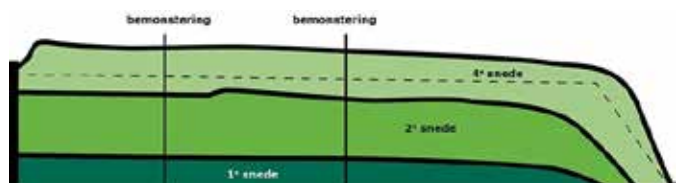
In de tabel ziet u 6 metingen aan dezelfde lasagnekuil die duidelijk een variatie laten zien in droge stof- en eiwitgehalte. Dit voorbeeld maakt duidelijk dat er nóg meer aandacht moet worden gegeven aan het maken van een constante lasagnekuil.

Onstabiele lasagnekuil			
Datum	Meting	Uitslag droge stof	Ruw eiwit
16-nov	1	44,10	183,69
27-nov	2	43,12	170,47
8-dec	3	42,50	191,25
18-dec	4	45,91	181,93
5-jan	5	45,90	168,98
18-jan	6	44,04	177,33
Gemiddeld		44,26	178,94

Tips voor een nóg betere lasagnekuil:


- Maak de 1e snede bij de juiste opbrengst. De gewenste opbrengst in ton droge stof is dan afhankelijk van de hoeveelheid stikstof (N) die u bemest heeft en het gewenste ruw eiwitpercentage in uw graskuil.
- De onderste laag (= 1e snede) inkuilen met 45 – 50% droge stof. Als dit lukt is een toevoegmiddel overbodig.
- Let er op dat de wagens niet overvol worden geladen op het veld en zorg voor voldoende scherpe messen in de opraapsnijwagens. Hierdoor kan er gelijkmatiger gelost worden op de kuil zonder proppen en heeft de shovel op de kuil meer tijd voor aanrijden in plaats van verdelen. Tijd is geld geldt bij aanrijden alleen aan de opbrengstkant.

- Begin direct in dunne laagjes te lossen of te verdelen over de gehele lengte!
- Maak de eventuele oprijbaan vóór de sleuvsilo en haal deze aan eind van het inkuilen weer weg. Zo kun je straks bij het uitkuilen meteen goed beginnen met de juiste laagdikte in de lasagnekuil. Je hoeft dan alleen maar te sturen op penswerking en niet op kuilvariatie. De oprijbaan voor de sleuvsilo kan eventueel ook apart worden ingekuild als 1e laagje onder een nog eventueel te maken nazomer- of herfstkuil.
- Kuil 'hol' in zodat de kanten langs de wanden ook goed verdicht worden. Dit voorkomt vervelende broei langs de wanden op de overgang van de verschillende snedes.
- Het belangrijkste is om een laag zuurstofdicht af te dekken. Gebruik hiervoor krimpfolie en eventueel slurven voor langs de kant. Een vlakke en goed aangereden laag conserveert prima en geeft later geen smet in de overgang tussen de verschillende lagen.
- Probeer straks de 2e snede wat vochtiger in te kuilen. Streef dan naar 40% droge stof. Dit geeft een betere conservering (verdichting) van beide lagen.
- Voorkom een te stengelige en daarmee broeigevoelige laag door na de 1e snede telkens met 4 weken weer te maaien.
- Wanneer de lasagnekuil prima is geslaagd, kan er van de gehele partij een monster worden genomen. Wanneer u één laag bestemd voor bijvoorbeeld de droge koeien, laat deze dan ook direct afzonderlijk onderzoeken.



Popke Dijkstra, specialist rundveehouderij
06 2267 2818 ■ p.dijkstra@abzdiervoeding.nl



A photograph of two people, a man and a woman, standing in an industrial setting. The man on the left is older, has a grey beard, glasses, and is wearing a dark blue work shirt. The woman on the right is younger, has short dark hair, and is also wearing a dark blue work shirt. They are both smiling. The background shows industrial machinery, including large pipes and a red control panel. A purple semi-transparent banner is overlaid on the bottom half of the image, containing white text.

Vloervoeding: succesfactor van zeugenbedrijf Oosterlaken

In hun 'stal van de toekomst', met vloervoeding en loslopende zeugen in de kraamstal, werken Gerbert en Antonet Oosterlaken uit Beers efficiënt en gezond. Ze krijgen hun biggen al heel jong aan het vreten met als resultaat een bovengemiddeld speengewicht en biggen die heel goed opstarten.



Gerbert (61) en Antonet (58) hebben een varkensbedrijf met een vierwekensysteem. Samen met twee medewerkers verzorgen ze 600 zeugen, 250 opfokzeugen en 1.800 vleesvarkens. Twee derde van de biggen wordt verkocht. Een derde mesten ze zelf af. Hun dochters (31 en 29) en zoon (27) hebben geen van allen interesse om het bedrijf over te nemen. Gerbert startte in 1982, direct na de HAS, op het varkensbedrijf van zijn ouders met 1.500 eigen vleesvarkens. In 1986 trouwde hij met Antonet, wier ouders een zeugenbedrijf hadden. Dat bedrijf namen ze in 1995 over, dat van Gerberts ouders in 2000. De Welzijnswet van 2014 vereiste een forse verbouwing, maar een vergunning daarvoor leek op de zeugenlocatie onmogelijk. Dat bedrijf is beëindigd en er kwam een compleet nieuw plan voor de vleesvarkenslocatie.

Pro Dromi stal

Dat plan viel samen met het beëindigen in 2012 van jarenlange bestuurlijke activiteiten van Gerbert voor (Z)LTO. "Binnen LTO had ik altijd de portefeuille diergezondheid", legt Gerbert uit. "Ik heb in talloze projectgroepen gezeten en veel geleerd. Met al die kennis wilde ik het bedrijf van de toekomst bouwen met zo min mogelijk antibioticagebruik." Het werd een 8 meter hoge Pro Dromi stal voor 600 zeugen in een vierwekensysteem, die in 2013 in gebruik is genomen. De stal is qua opzet gericht op het bevorderen van gezondheid en welzijn, zowel van dier als mens. Er zijn drie kraam-opfokafdelingen en de looplijnen zijn extreem kort. In de kraamhokken liggen de zeugen vast van twee dagen voor het werpen tot vijf dagen erna. Het complete bedrijf heeft mestpannen onder de vloer. Momenteel wordt de stal omgebouwd zodat mest hooguit drie dagen onder de afdeling ligt, wat de luchtkwaliteit sterk verbetert. Contact tussen diergroepen wordt zoveel mogelijk vermeden. Tomen worden niet gemengd. "Vandaar kraam-opfok: tot 25 kg worden de biggen niet verplaatst. Ze ervaren minder stress en dat helpt de dieren gezond te houden. Met 27 dagen worden de biggen gespeend en met negen weken (25 kg) afgeleverd. Uitval na het spenen is op jaarbasis 1,6%, de afgelopen vier maanden zelfs minder dan 1%."

Het loslaten van de zeug in de kraamfase vraagt goede moedereigenschappen en een rustige zeug. In de fokkerij probeert Gerbert daarom dichter naar zijn doel te komen: een zorgzame

zeug die haar biggen zonder al te veel hulp kan grootbrengen. Het bedrijf fokt zijn eigen gelten op basis van vooral TN50 en TN70. Dat de dieren loslopen, geeft risico van doodliggen. Maar dat blijkt, ondanks het systeem, geen groter probleem dan elders. Wel blijkt zo'n vijf procent van de zeugen niet te kunnen omgaan met dit systeem en ligt bij herhaling een bovengemiddeld aantal biggen dood. Zij blijven net als in het conventionele systeem opgesloten.



Vloervoeding

De stal kreeg dichte vloeren zodat vloervoeding mogelijk is. "Wij voeren op een manier die het natuurlijke wroetgedrag stimuleert. Al na drie of vier dagen wroeten de biggen bij de kop van hun moeder een beetje mee. Ze eten misschien nog niet, maar ze ontdekken al wel. We stimuleren dat extra door een beetje CCM te geven. Wat op de vloer ligt, vreten ze vroeg of laat op. Pure voerefficiëntie. Zo druk je de kostprijs." Gerbert verbruikt weinig biggenvoer in de zoogperiode, omdat de biggen dankzij vloervoeding in de kraamstal een aardig hapje met hun moeder mee-eten. Ook bij de dragende zeugen is heel bewust voor vloervoeding gekozen. Maar dat werkt niet op elk bedrijf, realiseert Gerbert zich. "Wij werken met een vierwekensysteem. De groepen delen we op in kleine groepen van zeugen die bij elkaar passen. We houden pariteiten gescheiden en zelfs binnen een pariteit kunnen we nog conditiegroepen maken. Zo kunnen we zeugen die dat nodig hebben, harder voeren. Ik heb heel weinig kreupele zeugen. Het zijn rustige, stabiele groepen zonder rangordegevechten."



Spier/spekmeting

Het afbigpercentage was vorig jaar ruim 91%. Een mooi percentage, vindt Gerbert, maar ook een goede vitale big is belangrijk. Dit begint al in de kraamstal. Twee weken na werpen begint de follikelrijping, dus in die fase is lactovoer van groot belang, dieren moeten voldoende voer op kunnen nemen.

"De eerste 4 à 5 weken van de dracht is een heel belangrijke periode voor de embryo-ontwikkeling. In overleg met Theo ter Maaten van ABZ Diervoeding gebruik ik de spier/spekmeting (GMI-scan) om de voeropname van de zeug bij te sturen."

Bij hoge temperaturen moet de zeug zo weinig mogelijk interne warmte produceren door het voer dat die eet. Daarom voerde Gerbert afgelopen zomer Zomerlacto. "De zeug vreet er gemakkelijker van door, met een goede volgende worp als gevolg. Dat beviel goed en doen we komend jaar weer." Na 35 jaar bij dezelfde voerleverancier, wilde Gerbert vier jaar geleden een andere leverancier omdat hij al enkele jaren zijn doelstellingen niet kon halen. Na gesprekken met vijf voerbedrijven sprak de aanpak van ABZ Diervoeding hem het meest aan. "De mensen straalden vertrouwen uit en met hen voelde ik een klik. Het is niet altijd alleen maar kunde, het is ook teamwork."

Keuze voor Hycare

Gerbert heeft gekozen voor het Hycarestelsel. "Dat is hygiëne op hoog niveau: werken met handschoentjes, coating op de vloeren, de gangen goed schoonhouden, per diercategorie een eigen kleur voor materialen, laarzen en overalls en één leeftijds categorie per afdeling. We hadden al een hoge hygië-

negraad, maar dat is nog verder geoptimaliseerd. We hebben dierdagdoseringen van 3 voor zeugen, 1,4 voor gespeende biggen en 0,1 voor vleesvarkens." Ook doet Gerbert mee in het VOB-concept: Varken Op z'n Best. "Het is een goed concept dat ons gaat helpen om meerwaarde te krijgen voor onze investeringen in dierenwelzijn en diergezondheid."



Via Pig kill meet Gerbert het speengewicht.

Werkplezier

"Er zijn niet zo heel veel bestuurders die op topniveau gefunctioneerd hebben en die vervolgens gewoon teruggaan in de praktijk. Ik heb dat wel gedaan, heb de stal van de toekomst gebouwd en dat is me heel goed bevallen. Ik ben trots op mijn dieren, op de frisse lucht in de stal, de rust en het werkgemak. En vooral op het werkplezier dat mijn medewerkers uitstralen. Dat nieuwe medewerkers van een uitzendorganisatie bij de koffie zeggen: 'Jemig, wat werkt dit mooi', dat doet mij goed."

Technische impressie Oosterlaken

Worpindeks	2,37
Gespeend per jaar	30,5 big/zeug/jaar
Leeftijd 1 ^e dekking	269 dagen
Verliesdagen	23,4 per zeug
Herinseminaties	3,5 %
Afbigpercentage	91,2 %
Levend geboren	15,1 big/zeug
Speengewicht	8,1 kg
Kg zeugenvoer	1242 kg/zeug/jaar
Pakketprijs biggenvoer	€33,17 per 100 kg (t.o.v. €36,92 gem. Agrovision)
Omzet & aanwas - voerkosten (2020)	€873,- per zeug

Theo ter Maaten, specialist varkenshouderij
06 2306 8395 ■ t.maaten@abzdiervoeding.nl





Op naar 35 verkoopbare biggen

Onlangs organiseerde het varkensteam van ABZ Diervoeding alweer haar vijfde webinar, met als thema 'Naar 35 verkoopbare biggen'. Ook dit keer was de belangstelling van varkenshouders groot. De belangrijkste boodschap van het webinar was: om kwaliteitsbiggen te kunnen leveren moet eerst de basis, namelijk darmgezondheid, goed zijn. Maar hoe kun je via voeding de darmen gezond houden? ABZ deelde de nieuwste inzichten.

"Het behalen van die 35 verkoopbare biggen is nog een hele uitdaging", volgens Ben van Raaij, verkoopmanager varkens bij ABZ Diervoeding. "Hoewel sommige bedrijven meer dan 20 biggen per worp halen, daalt het overlevingspercentage nog steeds. We zitten al ruim onder de 85% en hogere overleving is ons doel."

Hoe zorgen we dat zoveel mogelijk biggen overleven en daarna het speenproces goed doorkomen?

Ga geboortediarré tegen

Het antwoord ligt in de darmen. Om topresultaten te kunnen halen, oftewel richting die 35 verkoopbare biggen te komen, moet de basis goed zijn. En die basis is een gezond maagdarmkanaal. Als eerste speelt de zeug hierbij een grote rol. Ongeboren biggen zijn in de baarmoeder nog helemaal

steriel; hun darmen worden bij de geboorte bevolkt door de microflora van de zeug, zowel uit het geboortekanaal als uit de mest. Harde, keutelige mest geeft daarom een groter risico op clostridium- en coli-diarré bij de biggen. Een gezonde zeug met mooie, smeulige mest geeft een goede microflora door.

Speendip voorkomen

Met de opname van een prestarter wennen de biggen – én hun darmen – alvast aan vast voer. Hiermee kunnen we de bekende speendip voorkomen. De afweer krijgt een boost, dunne mest krijgt minder kans en de biggen groeien flink door na het spenen.

Een handig hulpmiddel hierbij is ABZ Biggen Muesli®. Omdat biggen van nature heel nieuwsgierig zijn, lokt dit speciale 'ontdek-voertje' ze naar de voerbak, waardoor veel meer biggen vóór het spenen al voer opnemen, zo blijkt uit onze proeven.

Een goede opname is van belang, maar vooral ook dat zoveel mogelijk biggen vast voer opnemen voor het spenen.

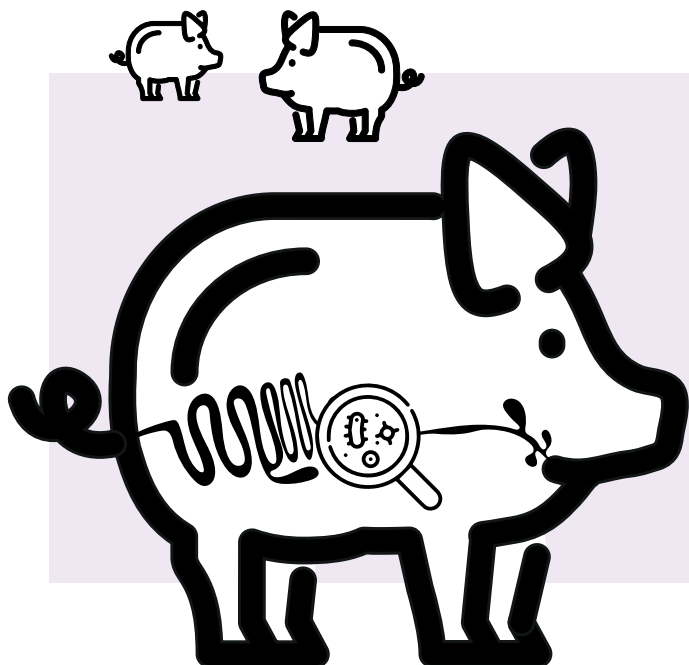


“Vaak krijgen de darmen bij spenen te maken met een flinke terugslag”

Darmgezondheid als wapen tegen staartbijten

Wist u dat gezonde darmen een belangrijk wapen zijn in de strijd tegen oor- en staartbijten? Vaak krijgen de darmen bij spenen te maken met een flinke terugslag: de vertering zakt onderuit en de capaciteit om energie en andere voedingsstoffen op te nemen loopt drastisch terug. Het gevolg: dunne mest of zelfs diarree.

Daarbij gaan de beschadigde darmen 'lekken' en kunnen allerlei schadelijke stoffen in de bloedbaan terecht komen. Streptococci nestelen zich in de gewrichten en oorpunten. Niet voor niets zien we diarree vaak samengaan met bijterij en onrust.



Hoe bereiken we gezonde darmen via voer?

Gelukkig kunnen we met voeding de darmen goed ondersteunen. ABZ Diervoeding heeft een heel pakket aan mogelijkheden ontwikkeld om uw biggen door het spenenproces te loodsen.

1. Focus op vezels

Door granen te walsen in plaats van heel fijn te malen, blijft de mooie structuur in stand. Deze vezelige structuur houdt de maag en darmen in balans. In de praktijk zien we duidelijk minder uitval.

2. Focus op eiwit

Op de afleverbon staat alleen het gehalte van het aminozuur 'totaal lysine' vermeld, een belangrijke bouwstof van eiwit. Bij ABZ Diervoeding besteden we daarnaast veel aandacht aan de 'overige aminozuren'. Deze spelen een grote rol bij het in stand houden van gezonde darmen en een sterke afweer. Ook zetten we ze in tegen staart- en oorbijten.

3. Focus op grondstoffen

Tot slot krijgen de eigenschappen van grondstoffen veel aandacht: wat is hun effect in de maag en de darmen? Zijn ze stroperig, zijn ze snel? Verteren ze wel goed genoeg?

Conclusie

Bij ABZ Diervoeding staat darmgezondheid altijd voorop. Want alleen met gezonde darmen kunnen biggen volop groeien zonder diarree en bijterij en kunnen zeugenhouders op weg naar die 35 verkoopbare biggen, zo werd duidelijk tijdens het webinar. ABZ Diervoeding gebruikt in haar biggenvoerders steeds de nieuwste inzichten en technieken om dit te bereiken.

Wilt u meer weten over biggen en gezonde darmen of het webinar terugkijken? Neem dan contact op met één van onze varkensspecialisten.

Jacco Vessies, nutritionist

033 422 1525 ■ j.vessies@abzdiervoeding.nl



Wist u dat darmen...

- een oppervlak hebben ter grootte van een tennisveld?
- 5 - 7% van het lichaamsgewicht vormen?
- 20 - 35% van de dagelijkse energie uit voer gebruiken?
- 20 - 60% van het dagelijkse voereiwit gebruiken?
- het grootste afweerorgaan van het lichaam vormen?
- biljoenen (goede) bacteriën bevatten? En dat deze microflora belangrijk is voor de vertering van voer en de aanmaak van vitaminen?
- van biggen nog steriel zijn in de baarmoeder?



Aandachtspunten KAT

Het legpluimveeteam van ABZ Diervoeding is door Martin Elders van KIWA bijgepraat over de regelgeving van de verschillende kwaliteitssystemen en keurmerken in de legsector. Een aantal aandachtspunten voor de KAT controle hebben wij voor u op een rijtje gezet en staan hieronder beschreven.

- Uiteraard dient de opslag van eieren gescheiden te zijn van de dierverblijven. Daarbij mogen er in de eieropslag enkel eieren en verpakkingsmateriaal worden opgeslagen. De eieren dienen minimaal één keer per week te worden afgehaald.
- De stalrichting dient in een goede bouwkundige en functionerende toestand te zijn. Ook moet het verwondingsgevaar voor de dieren zo min mogelijk zijn. Let erop dat bijvoorbeeld eierbeschermplaten en zitstokken in tact zijn en door slijtage geen verwondingsgevaar vormen.
- De duisterperiode moet minimaal 8 uur aaneengesloten zijn. De lichtperiode mag dus maximaal 16 uur bedragen. Deze 16 uur lichtperiode is inclusief op en af dimmen.
- Bij het uitvallen van de printer dient dit gemeld te worden bij KAT, IKB en de controlerende instantie.
- 3 weken na opzet moeten vrije uitloop hennen de beschikking hebben over de overdekte uitloop. De uitloop hoeft pas op dag 1 van de 24e week beschikbaar te zijn.
- Stalnummers mogen enkel cijfers bevatten. Het is dus niet toegestaan om stallen te nummeren met de toevoeging van een letter.
- Alle middelen die gebruikt worden moeten geregistreerd worden, dus ook bijvoorbeeld chloor of zuur.
- Aanvullen van het aantal hennen bij ruien tot 100% mag, maar dan wel aan het eind van de ruiperiode.
- Silo's moeten elke ronde gereinigd worden, alleen ontsmetten is niet genoeg.

Hopelijk zijn de genoemde punten duidelijk en dragen ze bij aan een goede voorbereiding op de controles. Indien er vragen zijn kunt u terecht bij uw pluimveespecialist.

Twan van Gorp, specialist pluimveehouderij
06 5463 6315 ▪ t.gorp@abzdiervoeding.nl





Ventilatie in de zomer

Met de zomer in aantocht is het verstandig om alle stallen even goed door te lopen en de ventilatie op een aantal belangrijke punten te controleren.

Belangrijkste is om te checken of alle inlaatventielen goed en gelijk staan afgesteld en of de eventuele lamellen in de ventielen nog goed staan. Controleer ook of de lamellen van lengte- en/of dwarsventilatoren goed open en dicht gaan. Deze hebben soms een hele winter dicht gestaan en willen daardoor wel eens blijven hangen.

De streefwaarde in de stal mag vaak wel wat hoger gezet worden. 21 à 22 graden is een goede streefwaarde voor de zomer. Bandbreedtes op de ventilatie mogen in de zomer ook wat korter dan in de winter. Een bandbreedte van 5 à 6 °C volstaat vaak prima in de zomer.

Inmiddels zijn een behoorlijk aantal stallen voorzien van nevelkoeling. Ook deze systemen hebben aandacht nodig. Spoel de leidingen door en controleer alle nozzle's op het sproeibeeld en/ of verstoppingen.

Op onze website staat een uitgebreide checklist om ervoor te zorgen dat er niets over het hoofd gezien kan worden.

Kijk hiervoor op:

www.abzdiervoeding.nl/leghennen/zomerventilatie



Evert Bos, productmanager legpluimvee
06 2125 8718 ■ e.bos@abzdiervoeding.nl



Fytogenen in pluimveevoeders

Afgelopen twintig jaar zijn er veel ontwikkelingen geweest omtrent het gebruik van fyto-gene middelen in veevoeder. Fytogene middelen bestaan uit actieve stoffen die voorkomen in planten, die een positief effect kunnen hebben op prestatie en de gezondheid van het dier of dragen bij aan het verminderen of voorkomen van problemen. Voornamelijk door het verminderde antibioticagebruik, en dat het streven nog steeds is om het antibioticagebruik verder te verlagen, is het gebruik van fyto-gene middelen toegenomen in veevoeders.



De hele plant of juist het extract?

Fytogene stoffen komen uit planten, waar er verschillende mogelijkheden zijn om ze te verwerken in het voer. Het is mogelijk om de gehele plant te drogen, te vermalen en dan te verwerken in het voer of om er een extract van te maken, meestal door delen van de plant verder te verwerken. Tot slot wordt er etherische olie uit de plant gehaald, veelal door de plant te persen en dan de olie te gebruiken als toevoeging. Veelal worden de laatste twee categorieën het meest gebruikt in de markt, omdat deze sterk geconcentreerd zijn en daarmee ook een hogere effectiviteit behaald kan worden.

Voorbeelden van veelgebruikt kruiden en specerijen in veevoeder

Gangbare naam	Gedeelte gebruikt *
Anijs	Zaden
Kaneel	Schors
Kamille	Bloemen
Citroen	Schillen
Kruidnagel	Knoppen
Venkel	Zaden
Knoflook	Bol
Oregano	Bladeren
Rozemarijn	Bladeren
Tijm	Bladeren

* Deze delen worden via raffinage verder geoptimaliseerd, door te drogen, vermalen of extracten eruit te halen via persen.



De juiste inzet van fyto-genen

De fyto-gene middelen hebben voornamelijk twee effecten. Veel van de producten hebben een sensorisch effect. Het is niet lastig in te denken dat ook onze dieren goed reageren op bepaalde geur- of smaakstoffen. De extra sensorische stimulans kan er voor zorgen dat voer smakelijker wordt ervaren door de dieren en daarmee ook voeropname gestimuleerd kan worden. Het andere effect neemt voornamelijk plaats in het maag-darmkanaal en hiervoor worden fyto-gene producten voornamelijk gebruikt in het pluimveevoeder. De verschillende fyto-gene producten hebben verschillende effecten in het maag-darmkanaal. Het is dus belangrijk om te weten welke producten op welk gebied actief zijn, om zo de benutting van het fyto-gene product zo hoog mogelijk te maken!

Enkelvoudig of een combinatie van fyto-genen?

Fyto-genen worden aangeboden in verscheidene productvormen of productcombinaties. Uiteraard is het mogelijk om fyto-gene producten enkelvoudig aan te bieden aan de dieren. Maar meestal wordt het in combinatie met andere fyto-gene producten aangeboden, om synergie te creëren. Op basis van het effect dat je wilt bereiken met de fyto-gene toevoeging kan de combinatie zeer bepalend zijn voor het effect op de dieren.

Effecten in het maagdarmkanaal

Voor pluimveevoer zijn fytoenen het meest bekend voor hun positieve effecten in het maagdarmkanaal. Wij zullen deze kort doornemen:

■ Fytoenen en hun effect op verteerbaarheid

Het is bekend dat meerdere fytoene componenten effect hebben op de verteerbaarheid van het voer. Dit is voornamelijk het gevolg van een extra stimulans van de fytoene stoffen op de productie van verteringssappen. Fytoenen kunnen ervoor zorgen dat er bijvoorbeeld meer enzymen worden geproduceerd voor eiwitvertering. Hierdoor kunnen fytoenen ervoor zorgen dat eiwitbenutting van uw voer beter wordt.

■ Fytoenen en hun effect op ontstekingen

Het is ook bekend dat fytoenen kunnen helpen de ontstekingsreactie te verminderen in het darmkanaal. Ontstekingsreacties zijn complexe metabolische processen waar dieren veel hinder van kunnen ondervinden. Fytoene middelen kunnen helpen de mate van ontsteking te verminderen. Dit kan helpen dat het dier zich niet te ziek gaat voelen, waardoor voeropname op peil blijft. Als voeropname op peil gehouden kan worden, dan helpt dit ook bij het herstel van het dier.

■ Fytoenen en hun effect op darmgezondheid & microbiota

Verder komt naar voren dat fytoenen effect hebben op de samenstelling van het microbioom in de darmen. We weten inmiddels dat bepaalde microbiotapopulaties bij kunnen dragen aan een betere gezondheid en prestatie van het dier. Tevens zijn in proeven aangetoond dat bepaalde fytoene middelen het darmweefsel stimuleerden om een groter oppervlakte te creëren, doordat er grotere darmvlokken werden waargenomen. Deze vergroting in oppervlakte kan bijdragen aan een betere vertering van het voer.

■ Fytoenen en hun effect op milieu?

Momenteel zijn veel fytoene additieven producenten hard bezig om te kijken hoe hun product effect heeft op de stikstof uitstoot van pluimvee (en ook andere landbouwhuisdieren). Dit is natuurlijk niet vreemd, gezien de stikstofproblematiek die momenteel in Nederland heerst. Je mag niet zomaar claims leggen op je product, die moeten aangetoond zijn in een meer-
voud van proeven. Op basis van de huidige ideeën vanuit LNV is te verwachten dat bepaalde voeradditieven aange-merkt kunnen worden om de uitstoot van stikstof te verlagen. Het is daarom niet ondenkbaar dat we binnen een aantal jaar dit soort additieven toevoegen om aan stikstofregels te kunnen voldoen.

“Fytoenen kunnen ervoor zorgen dat er bijvoorbeeld meer enzymen worden geproduceerd voor eiwitvertering.”

Fytoenen op een passende manier inzetten

Fytoenen omvatten een talrijk aantal specifieke plantenextracten, die individueel hun eigen mechanisme hebben in het dier. ABZ Diervoeding levert fytoene producten met een bewezen werking, om zo een effectief resultaat te krijgen. Het is van belang dat het juiste fytoene product ingezet wordt bij het juiste (productie)doel. Heeft u vragen over de inzet van fytoene producten, dan kunt u altijd terecht bij één van onze pluimveespecialisten.

Rudolf Dantuma, nutritionist

033 422 1510 ■ r.dantuma@abzdiervoeding.nl



Even voorstellen



Rientsje Berber Atsma

is op 15 februari jl. begonnen als specialist jongveeopfok. Rientsje Berber is 24 jaar oud en woont in Eastermar. Zij is afkomstig van een melkveebedrijf in Friesland, heeft passie voor de melkveehouderij en gaat samen met Simone Verhoeven de jongveeopfok bij onze klanten en prospects begeleiden.



Arjan Teunissen

is op 15 februari jl. begonnen als medewerker Inkoop & Logistiek. Arjan is 24 jaar oud en woont in Olst. Arjan heeft Bedrijfskunde en Agrifoodbusiness gestudeerd aan de Aeres Hogeschool in Dronten. Tijdens zijn studie heeft hij al de nodige ervaring opgedaan in de agrarische grondstoffenhandel.



Kimberley Tomassen

is op 1 maart jl. begonnen als commercieel administratief medewerker op de Front Office in Nijkerk. Kimberley is 30 jaar oud en woont in Nijkerk. Zij heeft al jaren ervaring als administratief medewerker en staat onze klanten enthousiast te woord.

Wij wensen Rientsje Berber, Arjan en Kimberly veel succes in hun nieuwe job!

Verscherpte regels gebruik kunstmest

Vanaf 1 februari 2021 is de nieuwe EU-verordening rondom precursoren voor explosieven in werking getreden. Precursoren voor explosieven zijn in dit geval kunstmeststoffen die gebruikt kunnen worden om explosieven van te maken.

Om aan de nieuwe verordening uitvoering te geven, wordt ook de nationale wetgeving aangepast. De verordening is ingesteld om te voorkomen dat kwaadwillende personen ongemerkt explosieven kunnen maken met deze stoffen.

Dit betekent onder andere dat er een verklaring getekend zal moeten worden.

Zie onze website voor uitgebreidere info:
www.abzdiervoeding.nl/algemeen/verklaring-gebruik-meststoffen-2021



Nieuwe leden RvC en Ledenraad

Graag stellen wij onze nieuwe leden van de Raad van Commissarissen en Ledenraad aan u voor.

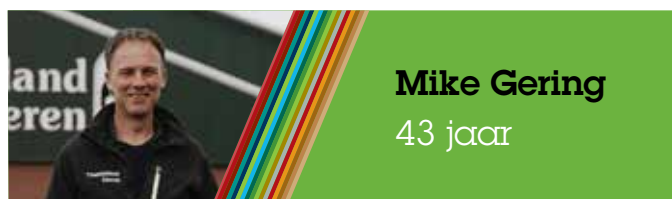
Op 22 maart heeft de Ledenraad twee nieuwe commissarissen benoemd: mevrouw Ytsje de Groot-Krikke en de heer Henk Jolink. Na een verkiezing onder de leden zijn Mike Gering, Henri Peters en Jan Woudstra benoemd tot Ledenraadslid. Tevens is Ledenraadslid Ben Vlemminx herbenoemd.



Henk Jolink

55 jaar

Getrouwd met Sandra en heeft drie kinderen. Met zijn vrouw en twee zoons runt hij een melkveebedrijf in Drempt met 120 koeien op 80 hectare land.



Mike Gering

43 jaar

Runt samen met zijn vrouw Ellen en haar familie hun pluimveebedrijf en pakstation in Hengevelde. Hier verzorgen zij 110.000 bruine scharrelhennen en sorteren hun eieren rechtstreeks uit de stal in hun pakstation.



Henri Peters

49 jaar

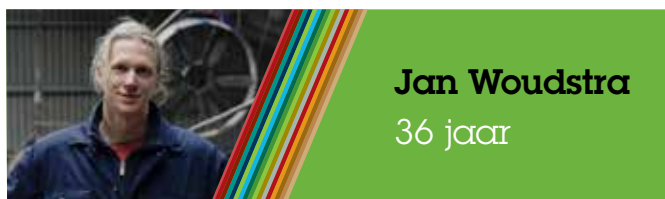
Getrouwd met Rian en zij hebben samen drie kinderen. In Leunen (Gemeente Venray) runnen zij een gesloten varkenshouderij met 365 zeugen en een 2.900 vleesvarkens.



Ytsje de Groot-Krikke

52 jaar

Getrouwd met Auke en heeft drie kinderen. Samen met haar man runt zij een melkveebedrijf in Vrouwenparochie met 90 koeien op ruim 50 hectare grond.



Jan Woudstra

36 jaar

Woonachtig in het Friese plaatsje Menaldum. Hij woont hier samen met zijn vrouw Johanneke en twee dochters van 2 en 4 jaar oud. Zij hebben een melkveebedrijf van 120 koeien op 68 hectare kleigrond.

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll, pr-communicatie@abzdiervoeding.nl. De eerstvolgende ABZ Nieuws verschijnt in juni 2021.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk
033 422 1510
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Eindhoven
040 238 0777
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Stroobos
051 235 1281
bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundveehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager)
regio Midden, Oost en Zuid
06 2126 6227
r.ee@abzdiervoeding.nl

Frank Pol (Verkoopmanager)
regio Noord
06 8233 0681
f.pol@abzdiervoeding.nl

Geiten- en schapehouderij

Erik Koldenhof (Specialist)
06 5235 8459
e.koldenhof@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Ben van Raaij (Verkoopmanager a.i.)
06 2290 7066
b.raaij@abzdiervoeding.nl

Legpluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager)
06 5262 2335
j.doornhof@abzdiervoeding.nl

Vleespluimveehouderij

Cor van Dijk (Commercieel directeur)
06 2126 6226
c.dijk@abzdiervoeding.nl

Hans Wagenaars (Key accountmanager)
06 5314 5770
h.wagenaars@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen

Gijsbert Willigenburg (in- en verkoop)
033 422 1512
grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding

Groei met de ABZ formule



dichtbij
dier



dichtbij
boer met
het juiste
voer



voor
het beste
resultaat

ABZ / dat loont

Volg ons op Social media:

